

Отримано: 09 березня 2017 р.

Прорецензовано: 17 березня 2017 р.

Прийнято до друку: 21 березня 2017 р.

Кнейслер О. В., Налукова Н. І. Теоретико-прагматичні підходи до оцінки фінансової стійкості суб'єктів господарювання / О. В. Кнейслер, Н. І. Налукова // Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка»: науковий журнал. – Острог: Вид-во НУ«ОА», березень 2017. – № 4(32). – С. 45–50.

УДК: 336.64

JEL-класифікація: M29

Кнейслер Ольга Володимирівна,

доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансів суб'єктів господарювання та страхування Тернопільського національного економічного університету

Налукова Наталія Ігорівна,

кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів суб'єктів господарювання та страхування Тернопільського національного економічного університету

ТЕОРЕТИКО-ПРАГМАТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

У статті розглянуто основні науково-методичні підходи до оцінки фінансової стійкості суб'єктів господарювання. Апробовано методику оцінки фінансової стійкості, що базується на розрахунку абсолютних та відносних показників і визначенні її типу на прикладі реального підприємства. Окреслено напрями фінансового розвитку досліджуваного підприємства в контексті підвищення його фінансової стійкості.

Ключові слова: фінансова стійкість, платоспроможність, прибутковість, фінансовий ризик, власні та залучені фінансові ресурси, структура джерел формування капіталу.

Кнейслер Ольга Владимировна,

доктор экономических наук, профессор, заведующий кафедрой финансов субъектов хозяйствования и страхования Тернопольского национального экономического университета

Налукова Наталья Игоревна,

кандидат экономических наук, доцент кафедры финансов субъектов хозяйствования и страхования Тернопольского национального экономического университета

ТЕОРЕТИКО-ПРАГМАТИЧЕСКИЕ ПОДХОДЫ К ОЦЕНКЕ ФИНАНСОВОЙ УСТОЙЧИВОСТИ СУБЪЕКТОВ ХОЗЯЙСТВОВАНИЯ

В статье рассмотрены основные методические подходы к оценке финансовой устойчивости субъектов хозяйствования. Апробирована методика оценки финансовой устойчивости, базирующаяся на расчете абсолютных и относительных показателей и определении ее типа на примере реального предприятия. Определены направления финансового развития исследуемого предприятия в контексте повышения его финансовой устойчивости.

Ключевые слова: финансовая устойчивость, платежеспособность, прибыльность, финансовый риск, собственные и привлеченные финансовые ресурсы, структура источников формирования капитала.

Olga Kneysler,

Doctor of Economics, professor, head of finance and insurance undertakings Ternopil National Economic University

Natalia Nalukova,

PhD, assistant professor of finance and insurance undertakings Ternopil National Economic University

THEORETICAL AND PRAGMATIC APPROACHES OF ECONOMIC ENTITIES FINANCIAL STABILITY ASSESSMENT

Introduction. *The system of economic entities financial stability evaluation is a condition for their stable operation. Based on indicators of that system directors has the ability to make effective financial decisions related to the operations of the company and to control the degree of independence from external funding sources.*

Purpose. *To identify the most suitable approach to assessing the financial stability of the company, group and organize indicators by using which the level of financial stability can be assessed comprehensively, to get the most complete and reliable information.*

Results. *This article examines the basic methodological approaches to the economic entities financial stability assessment. The indicators that determine the level of financial risk associated with the forming capital sources structure can be assessed comprehensively are systematized. Basic absolute and relative indicators that determine financial stability based on real company financial statements are analyzed.*

Conclusions. *Our recommendations are aimed at improving opportunities for enterprises to operate for extended periods, getting enough to reproduce potential, dividends payment and stable development of income, ensuring at the same*

time economically reasonable correlation of funding sources and assets, the excess of revenue over expenditure, maintaining solvency and creating conditions to self-financing. The implementation in practice these suggestions help to ensure that the company is financially stable, it would have an advantage over other companies at the same sphere of activity, particularly in attracting investments.

Key words: *financial stability, solvency, profitability, financial risk, financial resources, the structure of capital forming sources.*

Постановка проблеми. В умовах ринкової економіки фінансова стійкість підприємства є важливою характеристикою його господарської діяльності. Умовою стабільного функціонування суб'єкта господарювання є використовувана менеджментом система оцінювання фінансової стійкості, котра дає змогу керівництву приймати ефективні управлінські рішення, пов'язані із діяльністю підприємства, та контролювати ступінь незалежності від зовнішніх джерел фінансування. На основі показників, за якими оцінюється фінансова стійкість, визначається рівень фінансового ризику, пов'язаного зі структурою джерел формування капіталу, що сприяє розробці заходів, спрямованих на забезпечення оптимального співвідношення між власними та залученими фінансовими ресурсами, гарантованої платоспроможності, прибутковості, незалежності від змін ринкової кон'юнктури.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На нинішньому етапі суспільного розвитку проблеми, що стосуються забезпечення фінансової стійкості, є актуальними у практиці українських підприємств, а це зумовлює значний інтерес до них і з боку науковців. Дослідження фахових економічних джерел показало, що вагомий внесок у рішення та розробку питань оцінювання фінансової стійкості суб'єктів господарювання зробили І. А. Бланк, О. В. Єфімова, О. Д. Заруба, М. Я. Коробов, Н. О. Ковальчук, О. М. Поддєрьогін, М. В. Римар, О. О. Терещенко, Л. М. Шаблїстата, О. О. Шеремет та ін.

Мета і завдання дослідження. Проте, незважаючи на значний науковий вклад вчених у цій сфері, залишаються невирішеними окремі положення, що вимагають подальших досліджень. Відповідно до цього метою нашого дослідження є виявлення найбільш оптимального підходу до оцінки фінансової стійкості підприємства, групування та систематизація показників, за допомогою котрих рівень фінансової стійкості можна оцінити комплексно та отримати найбільш повну та достовірну інформацію.

Вклад основного матеріалу. Аналіз літературних джерел із питань обраної нами проблематики підтверджує неоднозначність у трактуванні сутності фінансової стійкості, що своєю чергою призводить до браку уніфікованого підходу до формування універсальної методики оцінки фінансової стійкості.

З огляду на сказане, відзначимо найбільш поширені методики оцінки фінансової стійкості суб'єктів господарювання.

Так, А. Б. Грушевицька виокремлює чотири фундаментальних методичних підходи згідно з якими оцінка фінансової стійкості підприємств здійснюється на основі: визначення рівня забезпеченості запасів у складі оборотних активів підприємства джерелами їх формування; обчислення певної кількості коефіцієнтів; застосування одного інтегрованого показника, який складається з декількох найбільш вагомих коефіцієнтів; побудови розгорнутих уніфікованих аналітичних фінансових таблиць на базі бухгалтерської, фінансової та податкової звітності [4, с. 277]. Заслугове на увагу запропонований автором інтегрований показник оцінки фінансової стійкості, однак певного доведення потребує доцільність включення до нього саме таких вагомих показників.

В. В. Левицький, досліджуючи оптимальні підходи до аналізу фінансової стійкості підприємств, методики її оцінки об'єднує лише у дві групи: оцінки рівня фінансової стійкості суб'єктів господарювання на основі інтегральної оцінки фінансового стану, що передбачає емпіричне дослідження фінансових показників великої кількості підприємств із використанням моделей діагностики банкрутства; оцінки фінансового стану на основі показників та коефіцієнтів [6, с. 63].

Більшість дослідників, як зазначають С. Ногіна та А. Корж, фінансову стійкість підприємств оцінюють за допомогою абсолютних і відносних показників. Абсолютним показником фінансової стійкості автори вважають наявність власних оборотних коштів, котрий означає, яка сума поточних активів підприємства сформована завдяки власному капіталу. Також застосовуються відносні показники (коефіцієнти), які дозволяють більш детально оцінити та проаналізувати фінансову стійкість. Водночас виокремлено три методичні підходи щодо визначення фінансової стійкості за відносними показниками: коефіцієнтний; агрегатний; інтегральний [7, с. 363]. Методичний підхід до визначення фінансової стійкості за допомогою фінансових коефіцієнтів є найбільш поширеним, а його суть полягає в обчисленні та аналізі низки фінансових коефіцієнтів, котрі дозволяють оцінити оптимальність співвідношення власного і позикового капіталу підприємства. Ці показники окремі автори поділяють на коефіцієнти капіталізації, що характеризують фінансовий стан підприємства з позицій структури джерел коштів та коефіцієнти покриття, які характеризують фінансову стійкість із позицій витрат, пов'язаних з обслуговуванням зовнішніх джерел залучених коштів.

Відзначимо, що серед учених-економістів немає єдності щодо використання певного систематизованого переліку фінансових показників.

Так, Р. В. Варічева стверджує що для оцінки фінансової стійкості підприємства необхідними є такі 6 основних показників: коефіцієнт фінансової залежності, коефіцієнт маневреності власного капіталу, коефіцієнт довгострокового залучення позикового капіталу, коефіцієнт співвідношення залученого і власного капіталу, коефіцієнт фінансової незалежності та коефіцієнт забезпеченості власними оборотними засобами [1, с. 156].

Н. М. Гаркуша, Т. О. Сідорова, І. В. Руденко до системи оцінних показників фінансової стійкості з точки зору їхньої раціональності й достатності відносять показники прибутковості (рентабельності), платоспроможності, стану та структури капіталу, стану основних й оборотних засобів, комерційної активності підприємства (оборотності активів), ліквідності активів [2, с. 22].

Робити висновки щодо фінансової стійкості Н. О. Гребенюк рекомендує на основі оцінки достатності нормальних джерел фінансування матеріальних запасів, оцінки частки власних або стабільних джерел у сукупних джерелах фінансування запасів, оцінки фінансової незалежності підприємства [3, с. 318].

Оцінка рівня фінансової стійкості підприємства, на думку Н. Г. Слободян, передбачає проведення аналізу складу і розміщення активів господарського суб'єкта, дослідження динаміки і структури джерел фінансових ресурсів, визначення рівня забезпечення власними оборотними коштами, аналізу кредиторської та дебіторської заборгованості, оцінки рівня платоспроможності [10, с. 241].

Ми погоджуємось із вченими, котрі схильються до думки, що економічна ефективність фінансових показників пов'язана з тим, що вони найбільш точно дозволяють визначити слабкі й сильні боки діяльності підприємства, проблеми, які потребують подальшого дослідження, та виявити основні напрями динаміки показників і ступінь впливу чинників на зміну результативного показника. Проте науковці вказують і на наявність певних проблемних аспектів, пов'язаних із використанням та інтерпретацією індикаторів, розрахованих на основі форм фінансової звітності. Так, якісне значення їх залежить від надійності та порівняння показників, що беруть участь у розрахунку. Також варто врахувати, що чинники, які впливають на чисельник, можуть корелювати з чинниками, що впливають на знаменник [2, с. 22].

Відзначимо і той аспект, що автори окремих наукових видань звертають увагу на те, що метод фінансових коефіцієнтів дає змогу оцінити фінансову стійкість у вузькому значенні, оскільки визначення показників описують лише структуру джерел формування капіталу [9, с. 56].

Саме тому Н. О. Ковальчук та Т. В. Руснак акцентують увагу на тому, що оцінку фінансової стійкості доцільно проводити у два етапи: аналізувати фінансову стійкість на основі розрахунку низки відносних показників (коефіцієнт автономії, фінансової залежності, фінансової стабільності, фінансового левежджу, забезпечення, маневреності) та визначати тип фінансової стійкості через забезпеченість запасів джерелами їх формування (на основі абсолютних показників наявності джерел формування запасів і показників забезпеченості запасів джерелами їх формування) [5, с. 369].

Підтримуємо наукову позицію Н. М. Гаркуші, Т. О. Сідорової та І. В. Руденко щодо того, що оцінювати фінансову стійкість підприємства доцільно на основі розрахунку кількісних та якісних показників фінансової стійкості підприємства, порівняння окремих показників із рекомендованими їхніми нормативними значеннями, що дає можливість визначити тенденції зміни розрахункових показників [2, с. 23]. Проводиться оцінка фінансової стійкості підприємства на визначену дату і в середньому за період з урахуванням впливу чинників. На основі проведеного аналізу фінансових показників, коефіцієнтів визначаються перспективи розвитку підприємства.

Здійснивши теоретичний аналіз літературних джерел, робимо висновок, що в економічній літературі проблемам дослідження науково-методичних засад фінансової стійкості підприємств присвячено значну кількість праць, при цьому кожен з авторів пропонує різноманітну кількість коефіцієнтів для оцінювання фінансової стійкості. Крім того, немає єдності в найменуванні цих коефіцієнтів, існує неоднозначність у визначенні розрахункових формул за окремими індикаторами. Аналіз фінансової стійкості може містити будь-яку кількість показників, що, на нашу думку залежить від потреб користувачів інформації. Водночас доцільно застосовувати ті показники діяльності підприємства, на основі розрахунку котрих можна виявити фактори впливу на цю діяльність. Варто зауважити, що на практиці власники підприємств, менеджери, фінансисти самі визначають критерії аналізу фінансової стійкості для конкретного суб'єкта господарювання.

Велике значення для визначення «певного ступеня» фінансової стійкості, має низка чинників, що обумовлюють межу стійкості, обґрунтованості методичних підходів до її оцінки, особливо це стає актуальним в умовах кризового стану національної економіки.

Узагальнюючи вищенаведені підходи до оцінки фінансової стійкості підприємства, апробуємо науково-методичний підхід, що базується на розрахунку абсолютних та відносних показників і визначенні типу фінансової стійкості підприємства на прикладі ПАТ «Новоград-Волинський хлібозавод» (таблиці 1 та 2).

За даними таблиці 1 доходимо висновку про недостатність власних оборотних коштів у фінансуванні оборотних активів (у розмірі 830,0 тис. грн) та нестачу власних коштів і довгострокових зобов'язань (710,0 тис. грн) у 2014 р.

Таблиця 1

Аналіз абсолютних показників фінансової стійкості ПАТ «Новоград-Волинський хлібозавод» [11]

Показники	Обсяг, тис. грн			Абсолютне відхилення, тис. грн		
	2013	2014	2015	2014-2013	2015-2014	2015-2013
1. Власний капітал	7654,0	7301,0	11013,0	-353,0	3712,0	3359,0
2. Необоротні активи	6117,0	6351,0	6926,0	234,0	575,0	809,0
3. Власні оборотні кошти	1537,0	950,0	4087,0	-587,0	3137,0	2550,0
4. Довгострокові зобов'язання і забезпечення	328,0	120,0	0,0	-208,0	-120,0	-328,0
5. Наявність власних і довгострокових джерел покриття запасів	1865,0	1070,0	4087,0	-795,0	3017,0	2222,0
6. Короткострокові кредити	0,0	805,0	0,0	805,0	-805,0	0,0
7. Зальний обсяг основних джерел покриття запасів	1865,0	1875,0	4087,0	10,0	2212,0	2222,0
8. Запаси	1157,0	1780,0	2171,0	623,0	391,0	1014,0
9. Надлишок (+) або нестача (-) власних оборотних коштів	380,0	-830,0	1916,0	-1210,0	2746,0	1536,0
10. Надлишок (+) або нестача (-) власних коштів і довгострокових зобов'язань	708,0	-710,0	1916,0	-1418,0	2626,0	1208,0
11. Надлишок (+) або нестача (-) основних джерел покриття запасів	708,0	95,0	1916,0	-613,0	1821,0	1208,0
12. Запас стійкості фінансового стану, днів	7	1	12	-6	11	5
13. Надлишок (+) або нестача (-) коштів на 1 грн запасів, коп.	0,6	0,05	0,9	-0,55	0,85	0,3

Водночас запас стійкості фінансового стану в днях має позитивне значення впродовж 2013–2015 рр., при цьому у 2014 р. спостерігається погіршення цього показника на 6 днів.

У процесі функціонування підприємство може мати різну фінансову стійкість, яку поділяють на чотири типи. Для зручності визначення типу фінансової стійкості доцільно представити розраховані показники в таблиці 2.

Таблиця 2

Визначення типу фінансової стійкості підприємства

Тип фінансової стійкості	Нерівності	2013 р.	2014 р.	2015 р.
Абсолютна стійкість	$33 < K_{\text{Вок}}$	1157,0 < 1537,0	1780,0 > 950,0	2171,0 < 4087,0
Нормальна стійкість	$33 < K_{\text{Вок}} + K_{\text{Дз}}$	1157,0 < 1865,0	1780,0 > 1070,0	2171,0 < 4087,0
Нестійкий фінансовий стан	$33 < K_{\text{Вок}} + K_{\text{Дз}} + K_{\text{Кк}}$	1157,0 < 1865,0	1780,0 < 1875,0	2171,0 < 4087,0
Кризовий фінансовий стан	$33 > K_{\text{Вок}} + K_{\text{Дз}} + K_{\text{Кк}}$	1157,0 < 1865,0	1780,0 < 1875,0	2171,0 < 4087,0

Отже, у 2013 р. підприємство мало абсолютну фінансову стійкість. У 2014 р. підприємство спостерігається нестійкий фінансовий стан. Однак у 2015 р. фінансова стійкість знову є абсолютною. Таким чином, для забезпечення запасів і затрат не вистачало джерел їх формування, а значить підприємству загрозувало банкрутство. Тому керівництву підприємства впроваджувало заходи щодо поліпшення фінансової стійкості, про що свідчать позитивні результати 2015 р.

Основними шляхами поліпшення та підтримання фінансового становища на підприємстві є: нарощування власного капіталу; зниження величини необоротних активів підприємства завдяки продажу або передачі в оренду основних засобів, що не використовуються на підприємстві; скорочення величини матеріально-виробничих запасів до оптимального рівня (до розміру поточного та страхового запасів).

За допомогою аналізу відносних показників фінансової стійкості фінансові менеджери оцінюють сильні й слабкі позиції підприємства з метою контролю за його діяльністю, фінансовими результатами, ліквідністю, платоспроможністю та рентабельністю.

Виходячи з аналізу (таблиця 3), доцільно відзначити позитивну тенденцію розвитку підприємства, відповідно до якої не формуються довгострокові джерела залучення позикових коштів. Це характеризує підприємство, яке незалежне від довгострокових кредиторів.

Водночас коефіцієнт мобільності перевищує рекомендоване значення 0,5 протягом аналізованого періоду і становить 1,1, що пояснюється зростанням обсягів оборотних активів, які припадають на одну гривню необоротних активів. За досліджуваний період зменшилася частка необоротних активів, і, відповідно, зросла питома вага оборотних активів (від 39% у 2014 р. до 51,7% у 2015 р.), що свідчить про прискорення оборотності авансованого капіталу підприємства. Тому тенденція щодо збільшення коефіцієнта мобільності вказує на підвищення фінансової стійкості підприємства.

Таблиця 3

Аналіз відносних показників фінансової стійкості ПАТ «Новоград-Волинський хлібозавод»

Показник	2015 р.	Прогнозний період	Абсолютне відхилення	Рекомендоване значення
Коефіцієнт забезпечення оборотних активів власними коштами	0,55	0,23	0,32	>0,5
Коефіцієнт забезпечення запасів власними коштами	1,9	1,9	0,0	>0,8
Коефіцієнт реальної вартості основних засобів і запасів	0,45	0,76	-0,31	0,8
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,37	0,5	-0,13	>0,5
Коефіцієнт довгострокового залучення позикових коштів	0,0	0,0	0,0	Зменшення
Коефіцієнт мобільності	1,1	0,5	0,6	>0,5
Індекс постійного активу	0,63	0,5	0,13	Зменшення
Коефіцієнт фінансової незалежності	0,77	0,6	0,17	>0,5
Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	0,23	0,5	-0,27	0,4-0,6
Коефіцієнт інвестування	1,6	1,6	0,0	>1

Індекс постійних активів, який характеризує частку необоротних активів у джерелах власних коштів, перевищує прогнозоване значення 0,5 і становить 0,63. Тому власні кошти покривають необоротні активи на 63%, а оборотні – на 37%. Зменшення значення цього показника у 2015 р. порівняно з 2014 р. на 0,13 можна пояснити зростанням вартості власних оборотних коштів підприємства.

Коефіцієнт забезпечення оборотних активів власними коштами в підприємства перевищує прогнозне значення і дорівнює 0,55. Фінансова стійкість зростає, адже коефіцієнт вищий нормативного і підприємство спроможне профінансувати більше 55% усіх своїх оборотних активів завдяки власному капіталу. Залежність від позикового капіталу є прийнятною.

Коефіцієнт реальної вартості основних виробничих засобів у майні підприємства сягає 0,45, що є вищим від критичної позначки (0,2–0,3). Це означає, що реальний виробничий потенціал підприємства є достатнім, при цьому нижчим від прогнозованого значення, тому підприємству необхідно шукати додаткові джерел фінансування виробничого потенціалу.

Коефіцієнт маневреності власного капіталу становить 0,37, що є нижчим від нормативного і прогнозованого значення на 0,13. Таким чином, значення показника свідчить про те, що основна частина власного капіталу використана для фінансування необоротних активів. Для вирішення проблеми доцільно залучити додаткові фінансові ресурси на довгостроковій основі, що дозволяє фінансова незалежність підприємства, а це дозволить досягти нормативного значення показника маневреності власного капіталу. Так, коефіцієнт фінансової незалежності становить 0,77, що є вищим від нормативного значення 0,5 та прогнозованого 0,6, що свідчить про незалежність підприємства від зовнішніх кредиторів. Водночас показник фінансового ризику становить 0,3, що є нижчим від 1 та відповідає нормативу та прогнозу. Коефіцієнт концентрації позикового капіталу сягає 0,23 та не відповідає нормативним межах (0,4–0,6), а це означає що лише 23% активів підприємства фінансувалися завдяки позиковому капіталу. Підприємство має можливість залучити кредитні кошти, а у такому випадку подальше підвищення концентрації позикового капіталу буде бажаним. Для формування більш точних рекомендацій необхідно розрахувати ефект фінансового важеля.

Отже, проведений аналіз показав, що впродовж 2013–2014 рр. на підприємстві спостерігається погіршення показників фінансової стійкості. Водночас у 2015 р. порівняно із 2013 р. характерна протилежна динаміка, за якої показники фінансової стійкості покращуються, а підприємством досягнуто абсолютної фінансової стійкості. Враховуючи позитивні тенденції розвитку підприємства, рекомендуємо керівництву досліджуваного підприємства оптимізувати структуру капіталу, залучаючи додаткові фінансові ресурси, з метою збільшення маневреності та рентабельності власного капіталу, розширення обсягів своєї діяльності, підвищення ефективності господарювання, зростання ринкової вартості та досягнення добробуту власників. Разом з цим у контексті прийняття та реалізації управлінських рішень доцільно враховувати вплив, як внутрішніх (стан підприємства на товарному ринку, конкурентоспроможність продукції, ділова репутація підприємства, залежність підприємства від зовнішніх інвесторів і кредиторів, наявність неплатоспроможних дебіторів, ефективність господарських і фінансових операцій, так і зовнішніх (економічні умови господарювання, політична стабільність, розвиток техніки і технології, платоспроможний попит споживачів, економічна і фінансово-кредитна законодавча база, соціальна й екологічна ситуація в суспільстві) чинників забезпечення фінансової стійкості підприємства.

Література:

1. Варічева Р. В. Аналіз оптимальності структури власного капіталу акціонерних товариств : проблеми та перспективи / Р. В. Варічева // Вісник соціально-економічних досліджень. – 2012. – № 4 (47). – С. 155–176.

2. Гаркуша Н. М. Аналіз фінансової стійкості підприємства як засіб попередження його банкрутства / Н. М. Гаркуша, Т. О. Сідорова, І. В. Руденко // Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг. – 2013. – Вип. 1(1). – С. 19–23.
3. Гребенюк Н. О. Динамічний аналіз фінансової стійкості підприємств / Н. О. Гребенюк // Теорія та практика державного управління. – 2012. – Вип. 3. – С. 316–322.
4. Грушевицька А. Б. Особливості оцінки фінансової стійкості підприємства та напрями її забезпечення / А. Б. Грушевицька // Вісник Хмельницького національного університету. – 2013. – № 2. – С. 276–280.
5. Ковальчук Н. О. Фінансова стійкість вітчизняних підприємств як передумова їх стабільного функціонування / Н. О. Ковальчук, Т. В. Руснак // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2016. – Випуск 11. – С. 368–371.
6. Левицький В. В. Оптимальні підходи аналізу фінансової стійкості підприємств / В. В. Левицький // Наукові записки. – 2009. – Випуск 12. – С. 61–65. (Серія «Економіка»).
7. Ногіна С. Оцінка фінансової стійкості підприємств на прикладі металургійної галузі / С. Ногіна, А. Корж // Економічний аналіз. – 2012. – Випуск 11. Частина 2. – С. 363–367.
8. Поддєрьогін А. М. Фінансова стійкість підприємств в економіці України: [монографія] / А. М. Поддєрьогін, Л. Ю. Наумова. – К. : КНЕУ, 2011. – 184 с.
9. Приймак І. І. Стратегічний аналіз фінансової стійкості підприємства / І. І. Приймак // Економіка та управління підприємствами машинобудівної галузі. – 2012 – № 3 (19). – С. 55–68.
10. Слободян Н. Г. Аналіз і прогнозування фінансової стійкості підприємства в сучасних умовах : методологія і практика / Н. Г. Слободян // Економічний аналіз : зб. наук. праць. – 2014. – № 2. Том 18. – С. 239–245.
11. Фінансова звітність ПАТ «Новоград-Волинський хлібозавод». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://nvhlib.com.ua/ua/forshareholders/freports>.